

DEMOCRACIA

Julius Peracaula i Fàbrega

En el curs de la Conferència Mundial sobre la Democràcia Parlamentària celebrada a Estrasburg el mes passat, es va sotmetre a un judici meticulós l'efectivitat del sistema polític i la supervivència i desenvolupament d'aquest en el món occidental i tercermundista, respectivament.

El president francès M. François Mitterrand va declarar, en el discurs inaugural, que «la democràcia és feble i viu en constant perill, amenaçada per dictadures, totalitarismes absurds i noves situacions polítiques, però que és precisament la feblesa allò que la fa més forta, no més segura».

L'observació es conclou, i, alhora, ens alerta dels conflictes que genera. Ve a subratllar que una democràcia mai no acaba d'aconseguir la majoria d'edat i, conseqüentment, es va modelant als temps i les circumstàncies en què es troba.

Les lleis vigents cada cop més han de reconsiderar-se, introduir reformes jurídiques en les legislacions i ideològiques en els grups parlamentaris avui representats.

Gran Bretanya, com a exemple de les democràcies deganes, viu una etapa de difícil renovació. Així, tenim que certs parlaments han acceptat que les cambres de televisió i els mitjans de comunicació en general tinguessin lliure accés dins l'hemicicle en totes les sessions, fet que el Parlament Britànic no autoritza, al·legant que impediria als seus membres expressar-se amb absoluta confiança i soltesa i per temor que les seves manifestacions fossin mal interpretades o utilitzades en sentit tergiversat. Tanmateix, els parlamentaris se sentirien obligats a assistir a totes les sessions, quan la meitat d'aquestes són soporíferes i pesades. Com ratificava un parlamentari escocès: «... tots estem convençuts que el problema amb els mitjans de comunicació està fent difícil el desenvolupament de l'expressió democràtica, perquè solament anem a l'hemicicle quan hem d'intervenir i fugim, en canvi, dels discursos dels col·legues. Volem, doncs, el principi bàsic de la democràcia: escoltar-nos i participar activament amb el màxim de diàleg i seny. Potser Gran Bretanya ja no és l'exemple de la democràcia parlamentària.

Els països, i no ens calen grans estudis i observacions sociològiques, presenten una millor evolució civil (i humana) amb sistemes polítics de participació oberta al ciutadà, contràriament a aquelles posicions governamentals abso-

lutistes.

Com a salvaguarda dels interessos democràtics, el Consell d'Europa lluita aferrissadament pels Drets Humans, pilar fonamental per a la coexistència de diferents formes de pensar. No són únicament els Drets de l'Home atacats amb violència; el sol fet d'impedir la Igualtat, la Fraternitat i la Llibertat (conceptes d'enorme exaltació a França), ja és un atac als principis elementals de l'esperit democràtic.

És la democràcia l'exemple social de pluralisme d'idees i opinions lliures d'expressió. No és un sistema teòric com històricament se l'ha catalogat, és, per fets, accions i voluntat de totes les societats que la gaudeixen, una permanent de respecte i afecte.

Per poder dur a terme l'activitat democràtica, calen institucions, organismes i sectors desinteressats que hi dediquin esforços i cooperació. No és fàcil, i menys quan els interessos contra els que combats molt sovint ja tenen el suport majoritari de grups socials autoanomenats democràtics.

L'emigració, l'educació o el racisme, entre altres, estan con-

demnats a ésser temes de conflictivitat perenne. Aquesta situació és intolerable, i el president F. Mitterrand, reconeguent que «la democràcia és el menys dolent dels sistemes polítics», obligava a reflexionar i començar una campanya valenta i poderosa per guanyar uns problemes dels quals França, malauradament, és capdavantera. Cridava a la raó dels presents i dels països absents per millorar el que hem fet nosaltres i els nostres antecessors. Suggestia l'educació de la democràcia des de l'ensenyament primari. I és que per l'enfortiment de la democràcia és cabdal no oblidar etapes negres com els fets bèl·lics més recents: la Gran guerra i la Segona guerra mundial, antesaes de la creació del Consell d'Europa. Tot i el temps, els hem de tenir presents, el seu testimoni i record ens han de fer més cautelosos i perseverants.

El Consell d'Europa pot enorgullir-se. Des de la seva fundació ha assolit mèrits més que notables en l'estabilització i desenvolupament de l'Europa Occidental. Han aconseguit dues fites: el no enfrontament bèl·lic entre els països europeus i l'apropament

de tots ells cap a un mateix objectiu de solidaritat social i progrés.

Amb tot, però, la pugna diària que manté el Consell d'Europa es veu, en ocasions, infructuosa. Les democràcies, que no neixen cada dia i són mimades amb desmesura, també ensopguen èpoques crítiques.

Recentment, en temps històric, Grècia, bressol del sistema democràtic antic, va veure com trontollava l'esquema polític i social del país fins a l'extrem d'haver d'intervenir-hi el Consell d'Europa. La crisi interna del país hel·lènic va fer pujar al poder una dictadura militar que va estar a punt d'establir-s'hi definitivament. Les conseqüències posteriors que podia originar aquest assentament van fer reunir en sessió extraordinària el ple del Consell d'Europa, que solament, al fil de l'expulsió d'aquest país, en una operació extrema per ambdues parts (CE i Grècia), va aconseguir dels militars la promesa de restablir la democràcia quan es considerés salvada la crisi interna.

Un fet com aquest dóna a entendre que Europa serà més

Europa amb 21 forces polítiques democràtiques que pretinguin caminar juntes i enfortir-se recíprocament. Aconseguir aquesta avinença no es fàcil, però més difícil i catastròfic seria l'enfrontament de tots. El Consell d'Europa és el jutge, i ens hem de convèncer que actua com a mirador de totes les democràcies europees i mundials.

El Consell d'Europa ha adoptat i aborda actualment protagonisme considerable en el projecte relatiu a la prevenció de la tortura, penes de mort o tractaments inhumans o degradants; en l'objectiu de consciència al servei militar obligatori, o cap activitat d'investigació, com l'ús de la tecnologia en la llibertat d'expressió, d'informació, intolerància, drets de l'estranger, protecció dels drets del nen, etc. Tot per la promoció dels valors democràtics del respecte mutu i de la tolerància.

El Consell d'Europa, tanmateix, s'ha responsabilitzat de temes que en la seva fundació no tenien vigència i que avui són una nafra de difícil curació. El terrorisme és particularment el de més prioritat. El novembre de 1986, la Conferència Europea responsable de la lluita contra el terrorisme va anunciar que dins de l'informe de resultats es convocaran reunions de consellers més propers als ministres, en via de contribuir a desenvolupar eficaçment i concreta la cooperació de la lluita contra el terrorisme.

Quan tot just la política democràtica mundial analitza les conclusions i premises que seran la guia del futur, és necessari tornar a reincidir que qualsevol maquinari política i de partit ha de basar-se en els elements essencials d'una democràcia parlamentària pluralista:

«La llibertat i la dignitat de la persona humana, la llibertat de paraula i consciència, el dret a la crítica i el dret a la lliure circulació, són els fonaments immutables de la comunitat humana. Tenir cura de protegir-los i desenvolupar-los ha d'ésser el centre de tota acció d'Estat».

La democràcia és una societat oberta on l'Estat utilitza tot el poder del poble; la democràcia garanteix la dignitat de l'home, la igualtat de tots davant la llei, sense distinció de sexe, de raça, color, creença o naixement. En democràcia, els drets i les llibertats no coneixen altres restriccions que aquelles que asseguren la protecció dels drets i llibertats dels altres.

CATALANES AGNÓSTICOS-NACIONALISTAS?

Antoni Plaja i Mateu

Para un pequeño número de seudointelectuales integrantes a menudo de familias que llevan veinte y más generaciones viviendo y trabajando en Catalunya, los mil años de historia propia catalana son meras ambigüedades; el modelo de libertad a construir para el país, una simple abstracción cuando no una fantasmada, y los deseos de tener un autogobierno que haga honor al nombre, un intento inútil, retrógrado y feudal de tratar de poner vallas al campo.

Quienes así se manifiestan, se impone aclararlo cuanto antes, están por lo postmoderno, también aman el progreso y hablan mucho de los «problemas reales del país» —en contraposición a las actitudes «idealistas»— y de la paz universal, dedicando no pocos artículos y esfuerzos a Nicaragua y Chile, pero muchos menos a Afganistán y el Tíbet.

Por todo ello son personas a las que les pone sumamente nerviosas el discurso pujolista. Una irritabilidad que en vez de men-

guar con el paso del tiempo, ha aumentado desde 1980 a un ritmo no ya aritmético, sino francamente geométrico. En sus ataques a Pujol apenas entra la cuestión social, si no es bajo unas tenues pinceladas. Es su nacionalismo lo que más les molesta.

Y se comprende. Ellos no son nacionalistas, al menos no son nacionalistas catalanes. Quieren aparentar en este aspecto un rotundo agnosticismo, porque, aseguran, «los nacionalismos oprimen al hombre, le privan de su capacidad de ser, han generado odios y guerras sin cuento».

Pero no son apátridas. Han realizado su selección. Y proclaman a los cuatro vientos la unidad inquestionable y la supuesta grandeza de la actual España «socialista» en la que Catalunya no debería jugar otro papel que el meramente secundario, atenta en todo momento a los dictados de Madrid porque allí está «el poder, la grandeza, la visión de Estado, una proyección universalista y no casera». De ahí que cuando se ahonda en su mensaje aparezca tan pronta y nitidamente un neoespañolismo que en nada se diferencia del que florecía años atrás, como lo demuestra el hecho de que ciertos esta-

mentos estén tan sumamente contentos con tales actitudes.

Por otra parte, su nacionalismo español es excluyente, repudia el catalán, se siente molesto con él y celebraría sobremanera que, en Catalunya, el partido hegemónico, en lugar de ser nacionalista, fuera simplemente regionalista o cantonalista. En su consecuencia, no quieren aceptar que el hecho nacional catalán sea el resultado de una proyección en el devenir histórico y no sólo una realidad actual. Y se estremece todo su ser simplemente porque Pujol diga en la Nit de Santa Llúcia que «tenemos que trabajar más que nunca para que

este país sea un país catalán». ¿Esperaban acaso que dijera que lo hemos de hacer, por ejemplo, armenio?

Ellos, los «jóvenes nacionalistas españoles», están por lo que llaman una «Catalunya no abstracta», que les parece perfecta en la medida que creen que se opone al avance de las ideas nacionalistas catalanas y que no desean ni intentan modificar, cosa extremadamente curiosa en gente ahora tan progresista y antes tan revolucionaria.

En definitiva. Afirman que Pujol quiere fabricar entelequias y mientras tanto no se dan cuenta de la suya propia: el relanzamiento de un españolismo trasnochado, absolutamente beligerante contra el interés, el ser y el sentir catalán; que por más que lo visitan con ropajes de modernidad y por más presupuestos y apoyos confesados o no que posea, no hará mella en Catalunya. A nadie convencerán a la postre. Porque es sabido que los lerrouxismos, de la especie que fuesen, jamás han calado hondo entre nosotros.